

ת"פ 3201/07/15 - מדינת ישראל נגד בוריס לופטוחין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 3201-07-15 מדינת ישראל נ' לופטוחין(עציר)
בפני כבוד השופט דוד רוזן

מדינת ישראל	בעניין:
המאשימה	ע"י ב"כ עו"ד ראאד ענוז
	נגד
	בוריס לופטוחין (עציר)
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד יעל פינקלמן ניסן

הכרעת דין

כתב האישום

1. בוריס לופטוחין (להלן: "הנאשם") הואשם בעבירות אלימות כלפי ס' י' (להלן: "המתלונן"), עבירות לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), כדלהלן: א). פרט אישום ראשון - חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סע' 329(א)(1) לחוק; ב). פרט אישום שני - עבירות של פגיעה בנסיבות מחמירות ואיומים, עבירות לפי סע' 334 בנסיבות סע' 335(א)(1) לחוק וכן סע' 192 לחוק; ג). פרט אישום שלישי - עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית, עבירה לפי סע' 380 לחוק.

העבירה החמורה והעיקרית מבין העבירות בהן הואשם הנאשם הינה העבירה המתוארת בפרט האישום הראשון, בגין אירוע שהתרחש ביום 16.06.15, בדירה בה התגוררו השניים ברח' יחזקאל קזז 23, אור-יהודה.

באותו יום היכה הנאשם את המתלונן, כך כתב האישום, באמצעות פטיש בחוזקה בכל חלקי גופו.

כתוצאה מהמכות שספג נגרמו למתלונן מטומות ולצרציות בראש, בחזה, בבטן, בגפיים ובפנים; נפיחות והמטומה פריאורביטלית ניכרת; וכן דימום סבדורלי (ראה סע' 5.א. לכתב האישום). עקב הפגיעות המתוארות המתלונן אושפז בבית החולים למשך שבוע.

עבירה אחרת הינה זו המתוארת בפרט האישום השני, אשר בוצעה ביום 07.06.15. הנאשם זרק לעברו של המתלונן אריח רצפה אשר פגע ברגלו הימנית. בהמשך, איים הנאשם על המתלונן בכך שאמר לו שאם זה יספר על האירוע, הוא יהרוג אותו.

כתוצאה ממעשה התקיפה נגרמה למתלון לצרציה חודרת פציה בשוק ימין, והוא נזקק לטיפול רפואי ולתפרים.

העבירה בפרט האישום השלישי נסובה בגין אירוע מיום 08.03.15, בו היכה הנאשם את המתלון באגרופים בעינו, וגרם לו לשטף דם בעין שמאל.

[ההדגשות לאורך כל הכרעת-הדין הינן שלי - ד.ר.]

ראשית לכל מכל, עדות המתלון.

ס' י'

2. המתלון סיפר על האירוע, במהלכו היכה אותו הנאשם בראשו באמצעות פטיש.

לדברי המתלון, הנאשם הגיע כעוס מעבודתו, החזיק בקבוק ביד ושאל את המתלון מתי הוא יתחיל לעבוד. מיד בהמשך היכה אותו בראשו עם פטיש (עמ' 61 שו' 30) [ראה **ת/1**, תמונה 1; עמ' 62 שו' 1].

המתלון תיאר את התקיפה כדלהלן: "...אני הייתי פיכח לגמרי, זוכר הכל. כאשר הוא היכה בי פעמיים בראש והתחיל לרדת דם, התחילה סחרחורת ואני התיישבתי על המיטה והוא אמר לי לא מספיק לך? ועשה לי ככה (מדגים) עם הפטיש לפה, ודחף לי את הפטיש לתוך הפרצוף (מצביע מעל האף בין העיניים). ש. לאיפה הוא דחף לך את הפטיש? ת. אני מתנצל, אני חשתי רק את המכות ואני לא זוכר יותר כלום. אני מפחד ממנו, אני כאשר אני ישן אני רואה אותו, אני מפחד ממנו" (עמ' 62 שו' 3-7).

המתלון אישר כי מסר הודעה בעת ששהה בבית-החולים תל-השומר, ולדבריו דיבר אמת (עמ' 62 שו' 12).

המתלון ציין בחקירתו הראשית כי זוכר רק את המכות של הפטיש בראש ובאף. את שאר המכות הוא אינו זוכר כי הייתה לו סחרחורת (עמ' 62 שו' 24).

המתלון הדגיש, ולא פעם אחת, במהלך עדותו בבית-משפט כי הנאשם היכה בו באמצעות הפטיש רק בראשו ולא בגופו. המכות בגוף היו באמצעות מקל (עמ' 64 שו' 2-8).

המתלון דבק בעיקרי גרסתו, לפיהם הנאשם לא היכה אותו עם פטיש בגופו, אלא אך בראשו (עמ' 66 שו' 27 - עמ' 67 שו' 3): "דחף לי את הפטיש" בין העיניים, והמכה היחידה בגופו עם פטיש הייתה ברגל (עמ' 67 שו' 7).

לסיכום, שתי מכות בראש עם פטיש, דחיפת הפטיש בין העיניים ומכת פטיש אחת ברגל (עמ' 67 שו' 9-12). ובעניין המקל: "...ואני זוכר שהיה משהו עם המקל אבל אני לא ראיתי" (עמ' 67 שו' 14).

המתלון אישר כי הנאשם גרם לו הפגיעות בגבו, שתועדו בתמונות 5 ו-6 במוצג **ת/3** (עמ' 67 שו' 24), כך גם תמונות 1

2- (עמ' 67 שו' 21); ותמונות 7 ו-8 במוצג ת/3.

3. במצב דברים זה ביקש התובע הנכבד, עו"ד ראאד ענוז, להגיש הודעותיו במשטרה נוכח הסתירות העולות בין הדברים שמסר בהודעה לבין הדברים שמסר בבית-המשפט.

המתלון סיפר כי לא הגיע לשיבת בית-המשפט מרצונו, ורק משנעצר, על בסיס צו הבאה, הובא לבית-המשפט. המתלון נשאל מדוע נהג כן והוא: "אני בכלל לא רוצה לראות אותו, אני מפחד ואני אמרתי את זה" (עמ' 63 שו' 27; עמ' 64 שו' 1). בהמשך הוסיף המתלון כי גם כיום הינו פוחד מהנאשם, ועל-כן לא רצה לבוא לבית-המשפט (עמ' 65 שו' 14).

גם לאחר דברים אלה נמנע המתלון לאשר דברים שמסר בהודעתו במשטרה, לפיהם היכה אותו הנאשם עם פטיש בגב, בצלעות, ברגליים, בשיניים, בחזה.

לגישתו: "אני מתנצל, זאת הייתה טעות ואני הייתי במצב של זעזוע מוח" (עמ' 64 שו' 4). הנאשם אכן היכה אותו עם פטיש בראשו (עמ' 64 שו' 6) ועם מקל בשאר חלקי גופו (עמ' 64 שו' 8).

המתלון הטעים בעדותו בבית-משפט במהלך חקירתו הראשית, כי בניגוד לרשום בהודעתו במשטרה, הוא לא אמר לחוקרים כי הנאשם שבר לו צלעות (עמ' 67 שו' 29).

4. המתלון ציין כי הנאשם השליך עליו חרסינה ופגע ברגלו, בשעה שהיה עצבני, ומיד אחר-כך מסר לידו 100 ₪ על-מנת שיעשה לו תפרים. המתלון ציין כי לא מסר דברים אלה בבית-החולים הואיל ו: "לימדו אותי מהילדות שאסור להלשין" (עמ' 64 שו' 19).

5. המתלון סיפר על מכות שספג מהנאשם בחודש מרץ 2015. השניים ישבו ושתו, התפתח דין ודברים והנאשם היכה אותו: "...והוא סתם נתן לי מכות" (עמ' 70 שו' 8-9). הנאשם היכה אותו באגרופים בפניו, וכתוצאה מכך נותרו סימנים כחולים, "פנס" בעיניים (עמ' 70 שו' 8-19). בשל "פנס" זה הרכיב משקפיים, וזאת משום שהנאשם ביקשו לעשות כן: "...שאף-אחד לא יראה" (עמ' 70 שו' 25).

באותו נושא השיב המתלון לסנגורית המלומדת, במהלך חקירתה הנגדית, כי התבלבל משציין בהודעה כי האירוע התרחש כאשר סבתו של הנאשם נפטרה, היה מדובר, כנראה, באזכרה. הנאשם שתה: "לא הרבה וודקה אבל אחר-כך קוניאק" (עמ' 83 שו' 23; עמ' 84 שו' 3). למרות שהנאשם היכה אותו באותו יום, 08.03.15, בסטירות - לא נותרו לו סימנים (עמ' 84 שו' 13).

6. במהלך חקירתו הנגדית ציין המתלון כי המשיך להתגורר יחד עם הנאשם, למרות סדרות המכות שספג ממנו, מאחר שלא היה לו לאן ללכת (עמ' 73 שו' 7). המתלון אישר לסנגורית המלומדת כי אסור לו לשתות, מאחר שהינו סובל מאפילפסיה (עמ' 73 שו' 29).

7. הסנגורית המלומדת שאלה את המתלון על עברו הפלילי ומכלל תשובותיו נראה כי המתלון נמנע מלספר במדויק על הרשעותיו, כמו גם על האירועים האלימים בהם היה מעורב. המתלון ציין כי ישב בכלא מאחר שהתגונן בגין מכות שהוכה, ובד בבד עמד על כך כי הוא עצמו לא הרביץ ולא היכה אדם.

המתלון אישר לסנגורית כי הנאשם נהג עמו בנדיבות משהסכים להכניסו לדירה לשלושה ימים מאחר שלא היה לו איפה לגור (עמ' 80 שו' 10).

המתלון העיד על שתיית משקאות אלכוהוליים.

8. המתלון ציין כי ביום האירוע שתי כוס של וודקה, ומשהנאשם חזר מן המכולת עם ויסקי, שתי השניים ויסקי (עמ' 74 שו' 12). המתלון ציין כי שתי לפני בואו של הנאשם: "כן קצת, חצי, ועוד פעם חצי. פעמיים חצי" (עמ' 74 שו' 16). ומשהנאשם הגיע, שתי עמו כדלהלן: "...כן, באותו יום אני שתיתי כוס וודקה והוא, בוריס, הגיע מסטול, אצלו היה בשקית שני בקבוקי ויסקי של 200 מ"ג. שני בקבוקים שלמים ועוד אחד שחצי הוא כבר שתי ממנו" (עמ' 74 שו' 30-32).

בהמשך מוכן היה המתלון להישבע כי לא שתי באותו יום יחד עם הנאשם (עמ' 75 שו' 23). בכל מקרה, באותו יום שתי לפני בואו של הנאשם קוניאק וודקה (עמ' 76 שו' 21; עמ' 76 שו' 30). ולקראת סיום חקירה נגדית אישר לסנגורית המלומדת, עו"ד פינקלמן, כי ביום האירוע עם הפטיש שתי יחד עם הנאשם את כל בקבוקי השתייה שזה הביא עמו (עמ' 77 שו' 15).

לשאלות נוקבות של הסנגורית המלומדת אישר המתלון כי בניגוד לדבריו בהודעה במשטרה, שתי קוניאק וודקה קודם לאירועים הנדונים. את הוודקה שתי רק לאחר שנגמר הקוניאק (עמ' 76 שו' 21-30). דקות אחר-כך ציין המתלון כי ביום האירוע שתי רק וודקה, ומשנשאל מדוע אמר אחרת זמן קצר קודם לכן בבית-המשפט, ציין כי מבלבלים אותו (עמ' 77 שו' 13-19). בכל מקרה, באותו יום להערכתו שתי כ-350 מ"ג של משקאות אלכוהוליים (עמ' 78 שו' 31).

הסנגורית המלומדת לא הרפתה והקשתה על העד בחקירתו הנגדית כדלהלן:

"ש. אני אומרת לך שאתה באותו יום שתית כמות מטורפת של אלכוהול, ואתה אדם חולה

אפילפסיה, ולכן באותו יום אתה חווית התקף אפילפטי.

ת. לא היה לי שום אפילפסיה, אני זוכר הכל.

ש. אבל אתה אומר שאתה היית מבולבל, אתה מסרת כמה הודעות על המקרה, אני עוד פעם

אומרת לך שבוריס ניסה לעזור לך, וגם עם הפטיש, שבאמת היה שם, כי אתה פרפרת ופרכסת

בגלל כמות האלכוהול ששתית עם המחלה שלך.

ת. זה לא היה, אני זוכר הכל מצוין, שתינו לפני זה, אם הוא היה גבר (מצביע על הנאשם)

שיגיד את האמת. בוריס, אתה גבר תגיד?

ש. אתה פונה לנאשם כל הזמן.

ת. שכבתי בשמש על הדשא, אני רציתי להתחבא ממנו, הוא הביא לי מכות, אין לי אפילפסיה, אני אומר את כל האמת ולא מביא דיבה עליו" (עמ' 79 שו' 16-26).

המתלונן אישר לסנגורית כי הנאשם שמה והיה עצבני, ולשאלה בעניין שכרותו של הנאשם, ציין העד: "הוא היה שתוי, הוא היה שיכור" (עמ' 80 שו' 30).

יתר על כן: "הוא היה שתוי, אני אמרתי לו מה אתה עושה, אמרתי לו אתה רואה אני מדמם והוא אמר לי: אתה עוד חי? לא מספיק לך? ואני התחלתי לברוח ממנו. הוא תפס וגרר אותי פנימה ואחרי זה אני זוכר מכות, הרגשתי מכות. ש. זה היה מכות עם פטיש או לא עם פטיש? ת. אני לא יודע, לא ראיתי כלום. איך אני יכול שהיו מכות מאוד חזקות?" (עמ' 81 שו' 1-5).

הסנגורית המלומדת הציעה למתלונן במהלך חקירתה הנגדית כדלהלן:

"ש. אז אני אומרת לך שבשלושה ימים האלה לפני האירוע אתה כבר לא שתית טיפול כמו שצריך, הורדת את המינון של הכדורים, שתית כמויות גדולות של אלכוהול, אז כל ההיגיון שהיה לך התקף אפילפטי באותו זמן ואתה פשוט לא זוכר את זה. ת. זה לא היה" (עמ' 85 שו' 8-12).

הערכת עדות ס' י'

9. העד ס' י' אינו בשום פנים ואופן עד אובייקטיבי, שניתן להסתמך על דבריו ללא היסוס ופקפוק. מדובר בעד, שנושא עמו מטען טינה כנגד הנאשם.

העד ס' י' הינו עד הסובל ממחלת האפילפסיה ומכור במידה כזו או אחרת למשקאות אלכוהוליים. עברו אינו נקי. העד עצמו הודה כי ריצה עונש מאסר, ומשנשאל בחקירה נוקבת של הסנגורית המלומדת, עו"ד יעל פינקלמן-ניסן, בנושא זה, לא נמצא דובר אמת. העד ביקש למזער האירועים שהובילו להשמטתו מאחורי החומות, העד ביקש לערפל אירועים אלימים בעברו.

10. ס' י' הובא לבית-המשפט באמצעות צו הבאה.

ס' י' ציין בבית-המשפט כי נמנע מלכבד צו בית-משפט הואיל והינו מפחד מהנאשם, ובנוסף ציין במהלך עדותו כי: "לימדו אותי מהילדות שאסור להלשין" (עמ' 64 שו' 19).

11. העד לא ביקש להגזים ולהעצים אירועי התקיפה המיוחסים לנאשם.

אדרבא ואדרבא, העד עמד על דעתו כי הנאשם תקף אותו עם פטיש, שתי מכות בראש, מכה ברגל, ודחיפת הפטיש בין העיניים. זה ותו לא.

כל שאר המכות שהיכה אותו הנאשם היו שלא באמצעות פטיש.

גם משנאמר לו פעם אחר פעם כי בחקירתו במשטרה מסר דברים אחרים, עמד על דעתו כי באמצעות פטיש היכה אותו הנאשם, רק כך ולא אחרת.

12. העד ס' י' מוכן היה לאשר ללא היסוס כי הנאשם היה שתוי בעת שתקף אותו.

העד לא ציין כי הנאשם ביקש לבוא חשבון עמו או תקף אותו בעקבות סכסוך ארוך ימים או דל ימים. לגישת המתלונן, כל התקיפה נבעה ממקור אחד, והוא - היות הנאשם רווי משקה אלכוהולי. המתלונן צייר תמונה, על-פיה כל האירועים האלימים בהם ספג מכות וחבלות מידי הנאשם נצטיירו כ"מריבת שתינים", מריבה שהובילה את הנאשם לתקוף את המתלונן, כמתואר על-ידי האחרון.

13. הנה נא, מדובר בעדות של עד בעייתי, ברם עדות של עד שבהחלט ניתן לקבוע ממצאים על-פיה.

יחד עם זאת, בשל הזהירות הצריכה, לא אקבע ממצאים על-פי עדות זו, אלא באם יימצאו חיזוקים ראייתיים לעדות.

עדותו של המתלונן אינה עומדת לבדה. עדותו של המתלונן נתמכת בעדויות של עדים שאין טוען כלפי אמינותם ומהימנותם. מדובר בעדים שנקלעו לזירת המריבה.

גב' כרמית רז

14. גב' כרמית רז התגוררה בשכנות לדירתו של הנאשם.

ביום 16.06.15, בסביבות השעה 16:15 אחר-הצהריים, הייתה גב' רז עדה לאירוע בו המתלונן יצא מהדירה, פתח את הדלת, נפל על הרצפה, פרצופו וראשו היו עם דם. לדבריה, הנאשם תפס אותו בכתפיים וגרר אותו חזרה לתוך הבית וסגר את הדלת (עמ' 23 שו' 31 עד עמ' 24 שו' 2).

גב' כרמית רז זוכרת כי שכן אחר בשם אהוד פתח את החלון וגם בעלת הדירה, ליאורה, דפקה בדלת של דירת הנאשם.

הנאשם פתח את הדלת עם תחתונים והבחור השני, הקורבן, שכב על הרצפה במסדרון (עמ' 24 שו' 12). ליאורה הציעה להזמין אמבולנס והנאשם אמר לה: "**...זה בסדר, זה אח שלו והוא חולה אפילפסיה, הוא נפל, קיבל מכה בראש, והוא יתן לו כדור והוא יהיה בסדר**" (עמ' 24 שו' 14-15).

חששות העדה לא פגו, ומדי פעם פתחה את התריסים לראות מה קורה בדירה של הנאשם, שכן המתלונן היה פצוע.

בסביבות השעה 18:00 בערב חזר הנאשם עם בקבוק וודקה גדול בתוך שקית (עמ' 24 שו' 28).

15. סמוך לשעה 21:15-21:30 שמעה העדה צעקות מהדירה בה התגוררו הנאשם והמתלון, צעקות של "איה איה איה וכמו הצלפות, מכות, משהו כזה" (עמ' 25 שו' 4). הצעקות היו של המתלון וזאת ידעה מפני שהיא מכירה את הקולות של הנאשם והמתלון.

הנאשם קילל, צעק ברוסית כמה דברים, אחרי זה היה שקט, ומשהביטה דרך החלון ראתה את המתלון מנסה לברוח. הנאשם יצא אחריו עם פטיש ביד וגרר אותו עוד פעם חזרה פנימה (עמ' 25 שו' 9-11).

הצעקות נפסקו, אחר-כך נתחדשו. העדה יצאה החוצה, קראה לשכן אודי: "אמרתי לו שמשו לא טוב קורה שם, שנזמין משטרה ואודי אמר לי שנזמין אמבולנס, כבר הם יזמינו את המשטרה" (עמ' 25 שו' 13-15).

בהמשך המתלון ברח החוצה: "צולע ומתנדנד, הוא נפל על הדשא, ואז הנאשם בא והתכופף מעליו, הרביץ לו וחזר חזרה הביתה וסגר את הדלת, כיבה את האורות וזהו. אחרי זה שמעתי סירנות, יצאתי החוצה" (עמ' 25 שו' 25-26).

העדה לא ראתה כי הנאשם היכה את המתלון באמצעות פטיש, למרות שבפעם הראשונה, משיצאה החוצה, החזיק בידו פטיש. הנאשם הרביץ למתלון עם הידיים מכות חזקות (עמ' 26 שו' 1).

הנאשם סגר את דלת הדירה, כיבה אורות, וגם כשהמשטרה ביקשו להיכנס, הם נאלצו להיכנס דרך החלון (עמ' 26 שו' 21-22).

16. לשאלות פרקליטתו המלומדת של הנאשם, עו"ד יעל פינקלמן-ניסן, תיארה הגב' כרמית רז את האירוע השני כדלהלן: "בפעם השנייה שהוא ניסה לברוח לא ראיתי את הפנים שלו, היה טיפה חשוך, הוא רק צלע כזה והתנדנד, ורק אחרי שבאו האמבולנסים והרימו אותו הוא היה שוכב על הדשא והרימו אותו מהדשא והקימו אותו, ואז כבר קירבו אותו יותר לחלון שלי והדלקתי אור במרפסת, אז ראיתי שכל הפרצוף שלו היה נפוח, מלא דם, אי-אפשר היה לזהות אותו אפילו, וכל הגוף שלו גם היה חבול, הוא היה בלי חולצה" (עמ' 27 שו' 24-29).

לעניין תמונת האלימות בה הבחינה בעיניה, ציינה העדה לשאלת פרקליטתו המלומדת של הנאשם: "הקורבן שכב על הרצפה, היה עץ שהסתיר את הפרצוף שלו, ראיתי את פלג הגוף היותר תחתון שלו, הנאשם כרע מתחתיו כאילו והרביץ לו עם הידיים. ש. רכן אליו? ת. כן, כאילו כמו ישב כזה בכיפוף אליו, מעליו כזה, והרביץ לו. ש. עם הידיים? ת. נכון" (עמ' 28 שו' 4-9).

17. הנה נא, הגב' כרמית לא הבחינה כי הנאשם מכה באמצעות פטיש בראשו של המתלון, אבל, אבל גדול ורם, מכלל עדותה מצטיירת תמונה ברורה למדי. העדה הייתה עדה לתקיפת המתלון על-ידי הנאשם, תקיפה שנמשכה לאורך זמן. העדה, מעבר לאשר חזו עיניה, שמעה צעקות מהדירה, קולות של מכות והצלפות, צעקות כאב של המתלון. הנאשם קילל והמתלון ביקש לברוח ממנו, הנאשם יצא אחריו, פטיש בידו, וגרר אותו חזרה פנימה לתוככי

הדירה. העדה הבחינה בפרצופו הנפוח של המתלונן, פרצוף מלא דם, עד שנתקשתה לזהות אותו. גם גופו היה חבול.

גב' סינה כהן

18. אמה של העדה מתגוררת ברח' יחזקאל קזז 23 באור-יהודה. ביום 16.06.15 ביקרה העדה את אמה, ובעוד השתיים יושבות ומשוחחות, שמעה מתוך יחידת הדיור של הנאשם צעקות. העדה ביקשה מהנאשם לפתוח את הדלת, דפקה על דלת הדירה ומשפתח ראתה את המתלונן שרוע על הרצפה, כשהוא כולו מדמם בפנים, ומשהודיעה לו כי בכוונתה לקרוא למשטרה אמר הנאשם: **"...לא לא לא, הוא אחי, אני אטפל בו"** (עמ' 30 שו' 8). המתלונן עצמו לא דיבר: **"הוא לא אמר כלום, הוא פחד לדבר בכלל, הוא לא הגיב בכלל, אבל הוא היה בהכרה"** (עמ' 30 שו' 27). פרצופו היה עם דם (עמ' 30 שו' 30).

בחקירתה הנגדית הסכימה העדה כי הפחד של המתלונן לדבר זו בבחינת פרשנות שלה. העדה הוסיפה וציינה לבקשת הסנגורית המלומדת כי הבחינה במים בדירה: **"כנראה שהוא ניסה לשטוף אותו, מים ברצפה היו, והקורבן היה כולו ספוג בדם. הקורבן היה מכוסה בסדין וכל הסדין היה ספוג בדם ובמים, כנראה הנאשם ניסה לשטוף אותו"** (עמ' 32 שו' 17-19).

הנה נא, עדות הגב' סינה כהן מתיישבת עם עדות המתלונן.

גב' ליאורה צרור

19. בעלת הדירה ברח' יחזקאל קזז 23, בה מתגורר הנאשם, הינה גב' ליאורה צרור.

העדה סיפרה על אירוע בסיומו ראתה את המתלונן יוצא ורגלו פצועה וקשורה עם גרב לאחר שעפה עליו כוס (עמ' 34 שו' 19). העדה זוכרת צעקות שצעק הנאשם, לאו דווקא באירוע של השלכת כוס.

בעניין האירוע עם הפטיש, הוסיפה עדה זו כי שמעה באותו יום צעקות כמו "תצילו אותי", "תעזרו לי", וכן: **"כאילו כאילו צעקות קשות יו יו יו, ככה"** (עמ' 37 שו' 15).

יעקב עסור

20. ליעקב עסור עסק משפחתי של שיווק מזון באור-יהודה. העד מכיר את המתלונן מכך שזה היה עובר מדי פעם ליד חנותו ומבקש דבר לאכול, לעיתים גם הועסק בחנות למספר שעות.

העד זוכר כי בסביבות חודש אפריל 2015, לאחר תקופה בה לא ראה את המתלונן, הגיע זה לחנות עם משקפי שמש.

מששאל אותו לפרש הדבר, הוריד זה את המשקפיים והעד הבחין בסימנים, שהוסברו על-ידי המתלון: "אז הוא אומר הרביצו לנו" (עמ' 21 שו' 15), כשכוונתו הרביצו לו ולאח שלו.

הסימנים היו על עין שמאל.

הנה נא, יש בעדותו של יעקב עסור כדי לחזק עדותו של המתלון בכל הנוגע לאירוע מחודש מרץ 2015.

עדויות אנשי המשטרה, במחבר לתמונות שתיעדו המעורבים בתכופ לאירועים, ממסגרים התמונה העובדתית, כדלהלן:

רס"ר עדי יצחק

21. רס"ר עדי יצחק הגיע לזירת האירוע לקריאה על אדם פצוע ברח' יחזקאל קזז 23 באור-יהודה.

רס"ר עדי יצחק הגיע למקום, פגש את המתלון, שאמר לו כי הנאשם הרביץ לו עם פטיש בראש (עמ' 46 שו' 16-17; עמ' 47 שו' 7-13).

השוטרים ניסו להיכנס לדירה, שהייתה סגורה. האיש ששהה בדירה לא פתח את הדלת. השוטרים נכנסו מבעד החלון, ושם הבחינו בנאשם: "...ראינו אדם שוכב על המיטה, סרקנו בכל הבית אם יש עוד אדם, לא נמצא עוד איש מלבד זה ששכב על הרצפה. לידו היה פטיש, כל הדירה הייתה מבולגנת, סימני דם, החשוד היה מכוסה מכף רגל ועד ראש בשמיכה, הקמנו אותו, אזקנו אותו ויצאנו מהדלת הקדמית" (עמ' 47 שו' 1-4).

רס"ר עדי יצחק ציין כי המתלון סיפר להם שהנאשם דפק לו פטיש בראש (עמ' 47 שו' 8).

לשאלות פרקליטתו המלומדת של הנאשם, ציין העד כי זיהה דם בראשו של המתלון. הנאשם לא החזיק בידיו דבר ומשביקש לקשור את ידיו התנגד בכך שהרים את ידיו לצדדים (עמ' 51 שו' 19).

איש המשטרה אישר לסנגורית המלומדת כי הבחין בפגיעות בפניו של המתלון, בעינו ובראשו מצד ימין. העד לא הבחין בפגיעות נוספות (עמ' 52 שו' 24).

22. בדו"ח פעולה שרשם רס"ר עדי יצחק (ת/28), ציין העד כי ראה את המתלון כשפניו מלאים דם והוא לבוש בתחתון בוקסר. מששאל אותו מי תקף אותו השיב המתלון: "...הוא בא עם פטיש והרביץ לו וכמו כן הוא נמצא בתוך הבית".

רס"ל איגור טקץ

23. השוטר איגור טקץ הגיע למקום האירוע. לשאלות פרקליטתו המלומדת של הנאשם, עו"ד פינקלמן, אישר כי נדף מהמתלונן ריח חריף של אלכוהול (עמ' 56 שו' 3): **"אני לא יודע אם הוא היה שיכור, היה ריח של אלכוהול"** (עמ' 56 שו' 18). המתלונן דימם כולו מהראש, מהגוף, ובמקום היה דם (עמ' 56 שו' 25-26).

24. בדו"ח פעולה שרשם השוטר (ת/30), ציין כי הגיע למקום ביום 16.06.15 בשעה 22:25, המתלונן היה לבוש בתחתוני בוקסר, היו סימני דם בכל חלקי גופו, פניו היו נפוחות, היו סימני חבלה רבים ומראשו ירד דם.

רס"ב קירי יששכר

25. רס"ב קירי יששכר גבה הודעות הנאשם שלא בשפה הרוסית. רס"ב קירי יששכר ערך את העימות של הנאשם עם המתלונן. לדבריו, במהלך העימות: **"...הקורבן היה מאוד מפוחד לפני העימות, אני יכול להגיד על הקורבן שהוא בן-אדם, אני לא פסיכולוג, אבל שהוא בן-אדם מאוד מבולבל, הוא לא הכי יציב, וזו לא חוות-דעת, התרשמות של אדם כלפי אדם שנמצא מולו ויש לו ניסיון עם אנשים, אני עובד כבר 20 שנה עם אנשים, הוא היה מאוד מבולבל, מאוד מפוחד, הוא אמר בעדות שהוא הטיח בפני החשוד את האשמות נגדו. כמובן שהצד השני הכחיש את זה"** (עמ' 59 שו' 16-20).

מוצג ת/1

26. מוצג ת/1 מתעד את הפטיש בו השתמש הנאשם, לטענת המאשימה, במהלך האירוע.

מוצג ת/3

27. מוצג ת/3 מציג רצף תמונות שצולמו ביום 18.06.15, תמונות המתעדות החבלות, שהוטבעו בגופו של המתלונן.

[במאמר מוסגר אציין, כי למעלה מן הצריך ניתן לראות כי החבלות המתועדות בתמונות 3 ו-4, למשל, שוללות אפשרות של פגיעה כתוצאה מנפילת המתלונן על הרצפה].

תמונות 9 ו-10 ב-ת/3 הינן תוצאות פציעתו של המתלונן מהשלכת הקרמיקה על-ידי הנאשם (עמ' 67 שו' 27).

מוצגים ת/11 ו-ת/12

28. מוצג ת/12 הינו אישור רפואי של המתלונן מיום 07.06.15. על-פי מוצג זה, נמצאה לצרציה חודרת בקדמת שליש תחתון שוק ימין של המתלונן.

הפציעה טופלה בתפירה כירורגית, על-פי ההמלצה על המתלונן להימנע ממאמצים ברגל המנותחת במשך שבועיים, הסרת תפרים בתוך שבועיים.

מוציגים ת/34 ו-ת/35

29. על-פי תעודה מיחידת הטראומה של ביה"ח שיבא, אושפז המתלונן ביום 16.06.15 שעה 04:30, בבדיקתו:

"המטומות רבות ולצרציות בקול, בראש, חזה, בטן, גפיים, פנים, נפיחות פריאורביטלית דו"צ ניכרת, לצרציה מעל עין שמאל".

בבדיקת C.T. ראש נמצא באזור היפרדנסי על חלקו הימני של הטנטוריום המתאים לדימום סבדורלי, בנוסף דימום על-גבי חלקו העליון של הפלקס, ללא אפקט מסה או סטיית קו אמצע.

בסיכום מכתב השחרור נרשם:

"דימום סבדורלי על הטנטוריום מימין ועל הפלקס הקדמי. ללא אפקט מסה. שברים בעצמות מזליות דו"צ."

ללא עדות לשבר בחוליות ע"ש צווארי."

במכתב שחרור נוסף נרשם:

"בדומה לבדיקה קודמת, מודגמת נפיחות והסננה מקרן של הרקמות הרכות והתת-עוריות בהיקף הפנים והגלגלת. שברים בעצמות האף. דימום סבדורלי בכמות קטנה על-גבי הטנטוריום בפלקס הקדמי, ללא שינוי. ללא אפקט מסה."

תאריך שחרור בפועל: 23.06.15.

מול התמונה העובדתית שנצטיירה בבית-משפט, עומדת עדותו של הנאשם. אבחן, אפוא, עדות זו.

הנאשם

30. הנאשם עלה לארץ בשנת 1997 ובמקצועו הינו קונדיטור. הנאשם סובל מהתמכרות לאלכוהול ועבר מספר גמילות מאלכוהול.

המתלון התגורר יחד עמו בדירה ששכר הנאשם.

הנאשם נהג לעבוד, ובסיום העבודה, לעיתים לאחר 18 שעות עבודה, שתה, לדבריו, וודקה לפני השינה, כמות של 150 עד 200 גרם, כוס אחת או שתיים.

31. לגופו של תיק, ציין הנאשם כי ביום האירוע המתלון שתה וודקה, ובשל שתייה זו קיבל התקף אפילפסיה. משראה אותו נופל: **"אני לקחתי את הפטיש לפחות להעביר אותו על הצד ולפתוח בין השיניים, היה לי ביד פטיש, כן אני יכול להגיד שלא בכוונה עשיתי לו כמה שריטות, אבל לא לתת לו מכות אלא לשים אותו בין השיניים. ש. נתת למתלון עם הפטיש בראש? ת. לא. היה פטיש ביד והוא התגלגל, היה לו התקף אפילפטי חזק, ממש חזק, היו לו כמה שריטות עם הפטיש. ש. למה נתת לו מכה עם הפטיש? ת. לא מכות, היה פטיש ביד... הראש שלו רעד והיה לי פטיש ביד, יכול להיות שהוא נתקל בפטיש הזה, לא הייתה שום כוונה ולא נתתי לו מכות..."** (עמ' 89 שו' 17-26).

32. בחקירתו הנגדית ציין הנאשם כי אינו יודע מהיכן הדם שהיה על גופו של המתלון: **"...אולי הוא נתקל בפטיש"** (עמ' 90 שו' 29).

על בסיס דברים אלה שב ונשאל מהיכן הדם, דם לא בפה ולא בשיניים, ותשובת הנאשם: **"אני אומר שוב, הראש שלו רעד, ולי ביד היה פטיש, יכול להיות שלא בכוונה הוא נתקל בפטיש, יכול להיות שהוא נפל או התגלגל, אני רציתי להפסיק אותו, לקחת מגבות, סדינים, שמתי אותם מתחת לראש שלא ידפוק את הראש על הרצפה"** (עמ' 91 שו' 3-6).

בנושא תקיפת המתלון באמצעות השלכת אריח קרמיקה הכחיש הנאשם כי תקף את המתלון, ולדבריו האריח פשוט היה מונח על דלי, וכתוצאה מנפילתו נפגע המתלון (עמ' 90 שו' 6-10). הבלטה נפלה מהשולחן וחתיכה עפה ממנה ופגעה במתלון (עמ' 95 שו' 17).

הנאשם העיד על שתיית משקאות אלכוהוליים.

33. הנאשם הכחיש כי היכה את המתלון באותו אירוע או באירועים אחרים. יחד עם זאת, הסכים כי כל האירועים התרחשו לאחר ששתה משקה אלכוהולי, אבל לא היה שיכור (עמ' 90 שו' 18).

הנאשם ביקש להבחין בין מי ששתה משקה אלכוהולי לבין שיכור. והוא עצמו: **"...אני לא מבין את הביטוי 'שיכור' או**

לא, הייתי שתוי ולא שיכור חזק. ש. אבל נכון ששתיית מעט? ת. 250-300 גרם בשבילך זה מעט או לא? אני לא יודע. ש. אתה יודע להגדיר על עצמך? אתה שתיית מעט או הרבה? ת. אני באתי מהעבודה עייף, אני שתייתי ורציתי לשכב לנוח. ש. אבל במשטרה, ת/6 עמ' 5 שו' 117, אמרת ששתיית מעט. מה נכון? ת. בשבילי זה מעט, אני מסוגל לשתות גם ליטר וגם 2 ליטר... ש. אני לא מבין, היית שיכור או לא היית שיכור? היית צלול באותו יום? ת. אני כן שתייתי. ש. אתה זוכר מה היה? ת. כן. ש. היית צלול? ת. למה צלול? אני אמרתי ששתייתי, מה אני אשקר?" (עמ' 92 שו' 24 עד עמ' 93 שו' 7).

הנאשם אישר בבית-המשפט כי הסביר לשכנים, שהופיעו בדירתו מיד לאחר האירוע עם הפטיש, את אשר התרחש: "...ואני הסברתי להם כל מה שהיה" (עמ' 96 שו' 23-29). לדבריו, דיבר עמם והסביר להם. הנאשם זכר כי אמר לשכנים שהוא זה שמטפל במתלונן.

הערכת עדות הנאשם

34. הנאשם הינו בעל מקצוע נכבד, קונדיטור, שמקור צרותיו, מסתמא, כעולה מדבריו - נטייתו לשתות משקאות אלכוהוליים.

35. גרסתו של הנאשם בבית-המשפט נשמעה מופרכת מעיקרה.

36. הנאשם אישר כי ביום האירוע החזיק פטיש בידו. יתרה מזאת, הנאשם אישר בבית-משפט כי השתמש עם הפטיש כלפי המתלונן. אבל, לדידו, כל שעשה הוא לנסות להכניס את הפטיש בין שיניו של המתלונן על-מנת לשמור את פיו פתוח בזמן שזה היה בהתקף אפילפטי.

תיאורו של הנאשם נשמע עקור לאשר התרחש ואינו מתיישב עם הימצאות דם על גופו של הנאשם, דם שלא נראה על שיניו, כמו גם לא נראה בפיו.

37. ועוד, הנאשם הסכים בבית-המשפט כי ככלל, בהתקף אפילפטי הקורבן אינו משמיע קולות, אלא סובל מיציאת רוק מהפה והרעש, אם נשמע - רעש של חרחור, לא של צעקה או דיבור. בלשון הנאשם: "אין צליל" (עמ' 91 שו' 25).

הנאשם היה מודע לצעקות שהשמיע המתלונן, צעקות שהזעיקו את השכנים, צעקות שהובילו את הנאשם לגעור במתלונן: "אמרתי שקט תירגע וניסיתי להכניס אותו פנימה, לשטוף אותו" (עמ' 91 למטה).

לאמור, תיאורו של הנאשם בבית-המשפט אינו מתיישב עם גרסתו, על-פיה - פציעתו של המתלונן נעוצה בהתקף אפילפטי, שנתרחש באותו יום.

38. ועוד, הנאשם טען בבית-המשפט כי כל פעולותיו בעניינו של המתלונן ביום האירוע נעשו מדאגתו לו (עמ' 92 שו' 2). ברם, משנשאל מדוע לא הזעיק אמבולנס כאשר המתלונן שכב נוסף דם, ציין כי הוא רצה לטפל בו והמתלונן ביקש שלא להזמין אמבולנס. על-פי עדות הנאשם, כך פעל מאחר ש: "**הוא מפחד להישאר לבד**" (עמ' 92 שו' 4). מיד אחר-כך הלך הנאשם לישון (עמ' 92 שו' 6).

לאמור, גרסתו של הנאשם בבית-משפט הינה קש וגבבה.

למותר לציין, כי למקום הוזמן אמבולנס על-ידי השכנים, אמבולנס שהבהיל את המתלונן לבית-חולים.

39. בחקירתו במשטרה מיום 18.06.15 (ת/4) סיפר הנאשם על ההתקף האפילפטי של המתלונן, לדבריו ניסה לעזור לו, אבל הוא התחיל לצרוח וכבר נראו הרבה חבלות מההתקף. ואז: "**...משכתי אותו מהמטבח למסדרון ולקחתי סדין והרטבתי אותו כי הוא היה מלא דם, רציתי לשים לו על החבלות וראיתי את הפטיש, אז הכנסתי לו את הידית לפה כדי שלא יבלע את הלשון**" (שם, שו' 44-46). בהמשך ציין כי במהלך התגלגלותו של המתלונן על הרצפה כתוצאה מההתקף: "**...הוא התגלגל על הרצפה והפטיש היה על הרצפה, ושהוא התגלגל הוא קיבל מכות מהפטיש...**" (שם, שו' 53-54).

בחקירה נוספת במשטרה מיום 23.06.15 (ת/31) סירב הנאשם למעשה ליתן גרסה.

בעניין ההתקף האפילפטי, ציין כי המתלונן נפל במטבח ואחר-כך התגלגל בכל החדרים (שם, שו' 104). מיד בהמשך ציין כי דחף לו פטיש על-מנת לשמור את פיו פתוח (שו' 105-111).

בחקירתו במשטרה מיום 25.06.15 (ת/32) לא ידע הנאשם להסביר מדוע נמצאו כתמי דם בדירה (ראה ת/32 שו' 45). הנאשם לא ידע להסביר את הצעקות, שנשמעו מהבית, וליתר דיוק, הנאשם ציין: "**לא זוכר כלום**" (שם, שו' 120; שו' 176; שו' 180; שו' 182).

אמור מעתה, גרסתו של הנאשם בבית-המשפט הינה ולא כלום.

40. **הנה כי כן**, מול התשתית העובדתית שנוצקה בעדויות עדי התביעה, לא עומד למעשה כל דבר. אין בעדות הנאשם כדי לערער, לטשטש או לערפל במשהו התמונה, לפיה תקף הנאשם את המתלונן באמצעות פטיש ובאמצעים אחרים בראשו, כמתואר על-ידי האחרון.

בנוסף, הנאשם השליך אריח קרמיקה ופצע את המתלונן.

ועוד, הנאשם תקף את המתלונן בפניו וגרם לו לסימני חבלה סביב עינו השמאלית.

41. פרקליטת המלומדת של הנאשם הסכימה בסיום טיעוניה כי הוכח בבית-המשפט שהנאשם היכה עם פטיש בראשו של המתלונן. לדבריה, הנאשם היכה שתי מכות בראשו באמצעות הפטיש, ולא יותר (עמ' 122 שו' 18).

הפרקליטה המלומדת, עו"ד יעל פינקלמן-ניסן, סבורה כי אין במעשי התקיפה כדי לגבש עבירה לפי סעי' 329 לחוק העונשין, וזאת בשל שכרותו של הנאשם.

נוכח עמדתה של הסנגורית המלומדת, אדון בטענת השכרות.

שכרותו של הנאשם

42. סעי' 34 לחוק קובע כדלהלן:

34ט. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו.

(ב) עשה אדם מעשה במצב של שכרות והוא גרם למצב זה בהתנהגותו הנשלטת ומדעת, רואים אותו כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה.

(ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית אם היא עבירה של התנהגות, או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.

(ד) בסעיף זה, 'מצב של שכרות' - מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלכוהולי, סם מסוכן או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה.

(ה) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.

על אף שסייג השכרות מופיע בפרק 1 לחוק, שכותרתו היא "סייגים לאחריות פלילית", סייג זה הוא סייג "מדומה", שכן אינו מצמצם אלא דווקא מרחיב את גבולות האחריות הפלילית:

"במצב הדברים הרגיל, ניתן היה לסבור כי יש לפטור מאחריות פלילית אדם הנמצא במצב של שכרות, מאחר שנפגעת יכולתו להפעיל ביקורת עצמית, להבין את טיב מעשיו ולגבש החלטה ורצון לגבי התנהלותו, קרי, נפגעת היכולת השכלית-הכרתית או היכולת הרצונית-חפצית לשלוט על ההתנהגות. אלא שהמחוקק, כעניין של מדיניות משפטית, לא היה נכון להכיר בשכרות פרי התנהגות חופשית במקור כהגנה מפני אחריות פלילית. לכן קבע המחוקק פיקציה, חזקה משפטית נורמטיבית שאינה ניתנת לסתירה, לפיה רואים אדם כמי שהיה מודע או אדיש למעשה העבירה גם אם לא חזה או צפה מראש את השתלשלות הדברים שהביאה לביצועה. מכאן, ונוכח החזקה הקבועה בסעיף 34ט(ב) לחוק, מי שמכניס עצמו למצב של שכרות (התנהגות חופשית במקור), נוטל סיכון שאם יבצע עבירה הוא יישא באחריות פלילית לכל מה ששיכור עשוי לחולל, למרות

שמצב השכרות פגע בתפקודו (דברי הסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 39), התשנ"ב-1992, ה"ח 2098)). ההצדקה לכך מעוגנת בשיקולי הרתעה ובהנחה כי מי שהכניס את עצמו למצב של שכרות, רואים אותו כמי שהיה אדיש לאפשרות כי יפגע באחד הערכים המוגנים (ראו: מרדכי קרמניצר "עקרון האשמה" מחקרי משפט יג 109, 119 (1996); מרים גור-אריה "שכרות בדיני עונשין" משפטים יג 183, 204 (תשמ"ד)) (להלן: גור אריה- שכרות).

(ע"פ 7164/10 ג'אן נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים המשפטיים) (להלן: "עניין ג'אן"), בפסקה 8)

43. עינינו הרואות, על אף שאדם הנמצא במצב של שכרות אינו מסוגל לגבש מחשבה פלילית, שכן השכרות פוגעת ביכולתו להבין בבהירות טיב מעשיו ולשלט על התנהגותו, נקבעה על-פי חוק מדיניות משפטית, לפיה אין בשכרות כדי לשמש הגנה מפני אחריות פלילית אלא במצב החריג והנדיר של שכרות אשר נגרמה שלא מרצון או מדעת. על כן, אדם שהכניס את עצמו מרצון למצב של שכרות עדיין יישא באחריות פלילית לעבירה שביצע, למרות שכרותו, שכן רואים אותו כמי שהשתכר בהיותו אדיש לאפשרות כי הוא עלול לבצע עבירה במצב זה.

יחוס אחריות פלילית לאדם שביצע עבירה בהיותו נתון במצב של שכרות מתאפשר הודות לניתוק הכרונולוגי בין היסוד העובדתי לבין היסוד הנפשי של העבירה: היסוד הנפשי שהיה לנאשם בעת שהשתכר מתחבר ליסוד העובדתי בעת ביצוע העבירה, למרות שבעת ביצוע העבירה לא התקיימה אצלו, כלל ועיקר, מחשבה פלילית בשל שכרותו. ובלשון בית-המשפט העליון: "...די בכך שהשכרות היא מדעת ואין נפקא מינה שהמעשה הפלילי נעשה שלא מדעת" (ראו עניין ג'אן, בפסקה 8). זאת, להבדיל מן המצב הרגיל בו היסוד העובדתי והיסוד הנפשי נבחנים באותה נקודת זמן.

44. עם זאת, המחוקק צמצם תחולת כלל זה, המושתת על מדיניות משפטית, בכל עבירות התוצאה, בכך שהוא מייחס לנאשם מחשבה פלילית, ברם עד רמה של אדישות. לאמור, בעבירה בה נדרש יסוד נפשי של אדישות כלפי התוצאה - שכרותו לא תעמוד לטובתו, וניתן יהא להרשיעו.

בכל מקרה, אין להרשיע אדם, ששכרותו הוכחה, בעבירת תוצאה הדורשת יסוד נפשי של כוונה, אלא אם הכניס עצמו למצב שכרות במטרה לעבור את העבירה. דהיינו, גם במקום בו נכנס הנאשם מרצונו למצב של שכרות, אין לייחס לו כוונה לגרום לתוצאה, ומשיואשם למשל ברצח, ניתן יהא להרשיעו בהריגה בלבד, שהיא עבירת תוצאה של אדישות (ראה בעניין זה דבריו של כב' השופט לוי בע"פ 2454/02 טיקמן נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים המשפטיים), בפסקה 12).

45. תנאי מקדמי לתחולתו של סייג השכרות הוא הימצאות ב"מצב של שכרות" כהגדרתו בסע' 34ט(ד), לאמור: "מצב של שכרות" הינו "מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלקוהולי, סם מסוכן או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה". מהגדרה זו עולה כי על מנת להיחשב כמי שנמצא ב"מצב של שכרות", על הנאשם להוכיח קיומם של שלושה תנאים מצטברים (לעניין זה ראו דבריו של כב' השופט עמית בעניין ג'אן, בפסקה 12):

1. הימצאות הנאשם תחת השפעת אלקוהול, או חומר מסמם כלשהו, בשעת המעשה.

עמוד 16

(2). קיומם של שלושה סימפטומים חלופיים אצל הנאשם בשעת המעשה: (א). חוסר יכולת של ממש להבין את טיב המעשה; (ב). חוסר יכולת של ממש להבין את הפסול שבמעשה; (ג). חוסר יכול של ממש להימנע מעשיית המעשה.

(3). קשר סיבתי בין צריכת החומר המסמם לבין קיומו של אחד הסימפטומים שלעיל.

46. ועוד, סע' 34ט(ה) לחוק קובע כי סע' 34ט(ב) חל גם על מקרים בהם הנאשם לא היה ב"מצב של שכרות" כהגדרתו לעיל, אולם עקב צריכת חומר מסמם לא היה מודע לאחד מפרטי העבירה. מצב זה מכונה בחוק "שכרות חלקית", ותחולתו מותנית גם היא בקיומם של שלושה תנאים מצטברים: (1). הימצאות הנאשם בשעת מעשה תחת השפעת חומר מסמם; (2). היעדר מודעות אצל הנאשם בשעת מעשה לאחד מפרטי העבירה; (3). קשר סיבתי בין (1) ל-(2) (ראו דבריה של כב' השופטת ארבל בע"פ 6679/04 **סטקלר נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים) (להלן: "**עניין סטקלר**"), בפסקה 52).

47. כפי שניתן לראות מהגדרתו של "מצב השכרות" אשר הובאה לעיל, הסימפטומים החלופיים של "מצב השכרות" הינם זהים לאלה הקבועים בסע' 34ח לחוק, העוסק בסייג אי השפיות. על כן, "מצב של שכרות" הינו מצב קיצוני, השקול לאי שפיות הדעת, כאשר ההבדל בין שני הסייגים הוא בגורם ממנו נובעים הסימפטומים - בסייג אי השפיות הגורם הוא מחלת נפש, ואילו בסייג השכרות הגורם הוא השפעת חומר מסמם כלשהו (ראו עניין ג'אן, בפסקה 12(ב)).

ודוק: הפסיקה קבע לעניין סייג אי השפיות כי הביטוי "חוסר יכולת של ממש" אין משמעו שלילת מוחלטת של היכולת, אלא גריעה ממשית ממנה: "**פגיעה מסיבית ועמוקה ביכולת ההבנה או הרציה**", כהגדרת בית המשפט העליון (ראו ע"פ 8287/05 **בחטרזה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים), בפסקה 14(ה) לפסק דינו של כב' השופט עמית). לעת הזאת, הפסיקה הותירה את שאלת תחולתה של הלכה זו גם על סייג השכרות בצריך עיון (ראו עניין ז'אן, בפסקה 12(ב)).

48. כב' השופטת ארבל קבעה בעניין סטקלר רשימה לא ממצה של קריטריונים הטעונים בדיקה, בבוא בית המשפט להכריע בדבר יכולתו של הנאשם השיכור לגבש את המחשבה הפלילית הנדרשת בעבירות תוצאתיות בעלות יסוד נפשי של כוונה:

"א. עדויות: האם אנשים שראו את הנאשם בסמוך למעשה, ביניהם השוטרים שעצרו וחקרו אותו, ראו את כמויות האלכוהול ששתה, או הבחינו עליו בסימני שכרות, כגון דיבור לא ברור, עיניים אדומות, ריח אלכוהול וכדומה... ניתן לבחון לצורך זה גם את הצהרות הנאשם ביחס לכמות האלכוהול שצרך עובר לאירוע וביחס להשפעתו עליו, על אף שמשקלן עשוי להיות מוגבל.
ב. עדות מומחים באשר למצב השכרות בו היה נתון, על-פי בדיקת רמת האלכוהול בדמו שנעשתה בעת שנעצר, והשערה ביחס לרמת האלכוהול בדמו בעת המעשה על בסיס חישוב מדעי של קצב ירידת רמת האלכוהול בגוף לאורך זמן, או על בסיס שאר נתוני המקרה. אותם מומחים אמורים להעיד על יכולותיו הקוגניטיביות של אדם בעל רמת אלכוהול דומה, וזאת בהתחשב במאפייניו האישיים של הנאשם, כגון משקל גופו, האוכל שאכל, או היותו שתין (כאשר על שתיינים השפעת

האלכוהול נמוכה יותר יחסית לאדם רגיל...).

ג. פעולות, ובפרט פעולות מורכבות, שביצע הנאשם לקראת וכהכנה לביצוע המעשה, וכן פעולות שנקט לאחר מעשה, אשר מצביעות על מודעותו ורצונו בתוצאת המעשה, או לחלופין מצביעות על כך שלא היה שיכור בעת האירוע...

ד. עד כמה מסתברת התוצאה שהתרחשה מהמעשה שביצע הנאשם, או עד כמה היא מהווה, למעשה, חלק בלתי נפרד ממנו... ניתן לחבר זאת לכלל הקובע כי את ההחלטה להמית ניתן ללמוד מהכלי ששימש לביצוע מעשה הרצח ומצורת ביצועו, כאשר שימוש בכלי קטלני מלמד על החלטה להמית...

ה. הצהרות של הנאשם, בעת ביצוע המעשה או סמוך לו, המעידות על כוונתו...
ו. מידת זכרונו של הנאשם את פרטי ביצוע העבירה לאחר מעשה...

(עניין סטקלר, בפסקה 63)

49. לעניין נטל ההוכחה נקבע בסע' 34 לחוק כי "חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית". על כן, הנטל להוכיח את התנאים הנדרשים לצורך החלת הסייג מוטל על הנאשם. אם הניח הנאשם תשתית ראיתית מספיקה כדי לעורר ספק סביר בדבר התקיימותו של הסייג, יחול סע' 34 כב(ב) לחוק, לפיו "התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג".

מן הכלל אל הפרט:

האם הנאשם הצליח לעורר ספק סביר שמא נמצא הוא במצב של שכרות, "מלאה" כהגדרת סע' 34ט(ד) או "חלקית" כהגדרת סע' 34ט(ה), בשעת ביצוע העבירה נושא האישום הראשון?

50. סבורני כי התשובה לשאלה זו היא בשלילה.

51. הן הנאשם והן המתלונן העידו בנושא שכרותו של הנאשם (פורט לעיל).

המתלונן העיד כי הנאשם שתה ביום אירוע הפטיש, והיה מסטול: "...כן, באותו יום אני שתיתי כוס וודקה והוא, בוריס, הגיע מסטול, אצלו היה בשקית שני בקבוקי ויסקי של 200 מ"ג. שני בקבוקים שלמים ועוד אחד שחצי הוא כבר שתה ממנו" (עמ' 74 שו' 30-32), כמו כן ציין כי הנאשם שתה את כל בקבוקי השתייה שהביא עמו (עמ' 77 שו' 15), ולהערכתו הנאשם שתה כ-350 מ"ג של משקאות אלכוהוליים (עמ' 78 שו' 31). ובכלל, "הוא היה שתוי, הוא היה שיכור" (עמ' 80 שו' 3).

הנאשם העיד אחרת. הנאשם ציין כי לא היה שיכור (עמ' 90 שו' 18), וכן: "...אני לא מבין את הביטוי 'שיכור' או

לא, הייתי שתוי ולא שיכור חזק. ש. אבל נכון ששתית מעט? ת. 250-300 גרם בשבילך זה מעט או לא? אני לא יודע. ש. אתה יודע להגדיר על עצמך? אתה שתית מעט או הרבה? ת. אני באתי מהעבודה עייף, אני שתיתי ורציתי לשכב לנוח. ש. אבל במשטרה, ת/6 עמ' 5 שו' 117, אמרת ששתית מעט. מה נכון? ת. בשבילי זה מעט, אני מסוגל לשתות גם ליטר וגם 2 ליטר... ש. אני לא מבין, היית שיכור או לא היית שיכור? היית צלול באותו יום? ת. אני כן שתיתי. ש. אתה זוכר מה היה? ת. כן. ש. היית צלול? ת. למה צלול? אני אמרתי ששתיתי, מה אני אשקר?" (עמ' 92 שו' 24 עד עמ' 93 שו' 7). הנאשם אישר בבית-המשפט כי הסביר לשכנים, שהופיעו בדירתו מיד לאחר האירוע עם הפטיש והסביר להם את אשר התרחש: "...ואני הסברתי להם כל מה שהיה" (עמ' 96 שו' 23-29). לדבריו, דיבר עמם והסביר להם. הנאשם זכר כי אמר לשכנים שהוא זה שמטפל במתלונן.

ניתן להוסיף ולציין עוד מ-4/נ, כי להערכת הרופאים הפסיכיאטריים בעת ביצוע העבירות היה הנאשם במצב: "של הרעלה חריפה של אלכוהול מרצונו החופשי, יחד עם זאת, זוכר היטב את פרטי האירועים המיוחסים לו בתיק זה".

מדובר בהערכה של הרופאים, להבדיל מקביעה הנסמכת על ממצאים מעבדתיים.

52. מעדויות המעורבים והערכת הרופאים, ניתן לקבוע כי הנאשם אכן היה שיכור מרצון בזמן אירוע הפטיש.

53. ברם, כמצוטט לעיל הנאשם עצמו סיפר, הן בחקירתו במשטרה והן בעדותו בבית המשפט, כי אמנם צרך באותו יום משקאות אלכוהוליים ומוחו לא היה צלול, אולם לדבריו הכמות שצרך הייתה נמוכה עבורו ("בשבילי זה מעט"), והוא לא היה "שיכור חזק". ועוד, מעדותו של הנאשם ושל עדות הראייה כרמית רז וסינה כהן עולה כי הנאשם היה מספיק צלול בשעת המעשה כדי לספק הסברים לשכנים שהגיעו לזירת האירוע, לפיהם אין צורך להזמין אמבולנס או משטרה, שכן המתלונן הוא אחיו הסובל מאפילפסיה, והוא - הנאשם - מטפל בו.

54. זאת וגם זאת. כמצוין לעיל, הסנגורית המלומדת הסכימה בסיכומיה כי הנאשם היכה פעמיים בראשו של המתלונן באמצעות פטיש, וכי מעשה זה מהווה עבירה פלילית (עמ' 122 שו' 24-15). המתלונן העיד כי הנאשם אמר לו, לאחר שהפליא בו את מכותיו: "אתה עוד חי? לא מספיק לך?" (עמ' 81 שו' 2-1). דרך הפעולה בה בחר הנאשם (מכות בראש באמצעות פטיש), במחובר לאמירה זו של הנאשם למתלונן, מלמדת על כלל מודעותו של הנאשם לטיב מעשיו, ולתוצאותיהם הטבעיות.

55. לאלה יש להוסיף את האמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית 4/נ, לפיה "אין עדות לכך שהנ"ל היה במצב פסיכוטי לפני, בזמן ולאחר מועד ביצוע העבירות המיוחסות לו בתיק זה, לכן, להערכתנו, הנ"ל היה מסוגל להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור. להערכתנו, בעת ביצוע העבירות הנ"ל היה במצב של הרעלה חריפה של אלכוהול מרצונו החופשי, יחד עם זאת, זוכר היטב את פרטי האירועים המיוחסים לו בתיק זה".

56. באלה הדברים, לא ניתן לקבוע כי הנאשם הצליח לעורר ספק סביר שמא בזמן אירוע הפטיש הוא היה נתון במצב של שכרות, מלאה או חלקית, כמשמעותו של מצב זה בחוק ובהלכה הפסוקה, ומשכך הנני לדחות את טענת

הנאשם לתחולתו של סע' 34ט(ב) לחוק.

כללו של פסק

57. משאמרתי כל שאמרתי, אוכל לקבוע כי יסודות העבירות בהן הואשם הנאשם הוכחו עד תום.

הנאשם מורשע, אפוא, בעבירה לפי סע' 329(א)(1) לחוק; עבירה לפי סע' 334 בנסיבות סע' 335(א)(1) לחוק; וסע' 192 ו-380 לחוק.

ניתנה היום, י"ב אדר א' תשע"ו, 21 פברואר 2016, במעמד הצדדים

דוד רוזן, שופט